

“Verspreiding van infectieziektes indammen en levens redden”

Preventie

COVID-19 heeft de wereld nog altijd in zijn greep, maar vandaag staat de spotlight internationaal ook op een andere infectieziekte. 24 maart markeert **Wereld Tuberculose Dag**. “Elk jaar sterven wereldwijd 1,4 miljoen mensen aan tuberculose. Onnodig, want de ziekte is te genezen”, vertelt Kristin Kremer, laboratoriumexpert van KNCV Tuberculosefonds. Een nieuwe alles-in-één test voor alle infectieziekten biedt volgens haar hoop. “Maar om de verspreiding van tuberculose en andere infectieziektes te voorkomen, is veel meer nodig.”

Tekst: Laura Goense
Foto: Persfoto's

Nooit meer een pandemie' heet het project van het Tuberculosefonds dat met 11 miljoen euro steun van de Postcode Loterij volgende week van start gaat. De organisatie gaat zich inzetten voor het wereldwijd toegankelijk maken van een alles-in-één test op broekzakformaat. Door middel van DNA-sequencing kan deze test - in theorie - alle nieuwe

De draagbare MinION van Oxford Nanopore.

en bestaande infectieziektes en hun resistenties in één keer diagnosticeren.

Kremer is hier als projectleider bij betrokken. “Het is onze droom dat iedereen, ook de allerarmste mensen ter wereld, toegang tot deze test kan krijgen”, legt zij uit. Testen, testen, testen is het credo in de COVID-19 bestrijding en dat geldt volgens haar voor alle infectieziektes. “Dat klinkt heel simpel, maar dat is het niet. In veel landen ontbreekt het daarvoor aan de juiste infrastructuur en financiën.”

De TBC-expert werkte eerder voor de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) en zag met eigen ogen hoe multiresistente TBC in Oost-Europa keihard om zich heen slaat. “Kleine kinderen, volwassenen en ouderen, iedereen kan door TBC getroffen worden en ook deze ziekte kent geen grenzen. Na COVID-19 is TBC de meest dodelijke infectieziekte ter wereld.”

De (in)directe gevolgen van COVID-19, zoals de lockdowns, gesloten grenzen en de druk op de gezond-

heidssystemen, hebben ook een negatief effect op de TBC-bestrijding. De verwachting is dat tussen nu en 2025 daardoor 1,4 miljoen extra mensen overlijden aan TBC. Dit zal de wereldwijde inspanningen om TBC te beëindigen met vijf tot acht jaar vertragen.

Het duurt soms heel lang voordat TBC of een andere infectieziekte wordt vastgesteld, omdat de symptomen niet altijd herkenbaar zijn. Voor vrijwel elke ziekte moet een andere - vaak kostbare

- test worden gedaan. Het vaststellen van resistenties tegen medicijnen kan meestal alleen in hoogstaande laboratoria. “Vooral in ontwikkelingslanden hebben veel arme mensen geen toegang tot deze testen. Mensen blijven daardoor besmettelijk, worden steeds zieker en komen in het ergste geval te overlijden.”

Dat DNA-sequencing uitkomst kon bieden, leek lange tijd slechts toekomstmuziek. Kremer: “Hiermee kan het DNA van een ziekteverwekker, waarin al zijn eigenschappen zijn vastgelegd, worden bepaald. In 2006 heb ik dat voor mijn toenmalige werkgever laten doen en dat kostte destijds 50.000 euro. De ontwikkeling in deze techniek is de afgelopen jaren ontzettend hard gegaan. DNA-sequencing wordt nu vooral voor onderzoek toegepast, maar nog niet standaard om individuele patiënten te diagnosticeren. Met de draagbare MinION van Oxford Nanopore is dat nu wel mogelijk. Daarmee kost het ongeveer 50 euro om een TBC-test te doen.”

“Maar zelfs als iedereen zich hiermee zou kunnen laten testen, is dat niet genoeg om infectieziektes zoals TBC helemaal uit te bannen”, vervolgt Kremer. “Door stigma willen mensen zich soms

niet laten testen. Dat moeten we doorbreken. Daarnaast moeten mensen de juiste medicijnen en begeleiding krijgen. Quarantainemaatregelen moeten - indien nodig - direct worden getroffen en contactonderzoek is cruciaal om andere besmette mensen op te sporen. Uiteindelijk kan een goed vaccin - dat voor TBC helaas nog niet bestaat - een ziekte helemaal de wereld uit helpen.”

Meer politieke wilskracht en financiële steun zijn volgens Kremer essentieel. “Alle organisaties uit de TBC-bestrijding doen daarvoor op Wereld Tuberculose Dag een oproep. Het is van levensbelang dat we TBC en alle andere infectieziektes stoppen.”

Kristin Kremer
Laboratoriumexpert van KNCV Tuberculosefonds